

Ur Lommaryds-bladet nr 3 – september 2016 återblick

En unik förening som existerat över 90 år utan att styrelse valts – medlemsmatrikel saknas – och utan att protokoll förts i egentlig mening. Därför vet man heller inte riktigt bestämt om föreningen bildades år 1884 eller 1887.

En väckelse drog fram över Lommarydsbygden omkring 1880. Några religiösa män från trakten beslöt sig för att samlas i hemmen då och då för att läsa Guds ord och samtala i andliga frågor. Avsikten med sammankomsterna var inte att dra deltagarna från de offentliga gudstjänsterna utan endast att ta vara på vad det personliga och broderliga umgänget kunde ge. (Detta har alltså förblivit det väsentliga vid sammankomsterna.) Vid dessa möten togs en liten kollekt upp för att delas ut till hjälpbehövande vid julen. Gubbaaföreningens vädjan till allmänheten om gåvor klingade ej ohörd. Noggranna räkenskaper visar att den första "gubbaauktionen" år 1899 inbringade kronor 95:65. Man tog också upp en avgift vid sammankomsterna, 25 öre per person.

Fattigdomen var en realitet bland stora grupper människor. Vi har nog svårt att föreställa oss den nöd som rådde. Gubbaaföreningens julklappar var säkert mer än välkomna. Så småningom växte verksamheten, man vädjade till allmänheten om stöd för den sociala hjälpen. Utdelningen ägde rum i fattighuset. Där bjöd man på kaffe och brödet till detta kostade 15 kronor (1899).

Sedan delade man ut skor, som var gjorda av byskomakaren Anton i Barkäng. För 12 par skor fick Anton 65 kronor, alltså 5 kronor 42 öre per par.

En gammal man fick också ett par byxor och en väst. Tyget till byxorna (7 kvarter) kostade 5 kronor och till västen (1/2 aln) 1 krona 50 öre. Skräddare Johansson fick 1 krona 22 öre i sylön.

Systrarna i Trädgårdsstugan fick 4 kronor ihop, Stina och Lina i Opphem 1 krona var och änkan i Klovsten fick också en krona. Sköterskan i fattighuset fick en rejäl julklapp för fem kronor.

För många barn var dagen innan julafton deras lyckligaste. Ty under många år ägde skoutdelningen rum den dagen. (Inte förrän 1952 slutade den verksamheten.) Det har berättats hur barnen stolta visade upp sina nya skor på julottan. Fram till 1907 var det skomakare Anton som tillverkade skorna. Senare inköptes de i Aneby eller Frinnaryd. En medlem i föreningen har berättat att han som helt ung fått gå ut till stugorna för att ta mått på fötterna på de barn som skulle få ett par nya skor till julen.

1936 började föreningen utdela penninggåvor till soldathemmen i Eksjö och Jönköping. Man kände ansvar för ungdomen under den påfrestande värnpliktstiden.

Gubbaaföreningen har i alla år fortsatt med sina sammankomster. På senare år har emellertid insamlade pengar gått till julblommor åt gamla och sjuka inom Lommaryds församling, till Lutherhjälpen och till de två ovannämnda soldathemmen.

Få föreningar kan glädja sig åt så intresserade och trogna medlemmar trots att medlemsantalet alltid varit lågt och medelåldern hög i Lommaryds Gubbaaförening. Initiativtagarna C J Lindman, Skareda, Alexander Johansson, Gunnarstorp, Magnus Ingesson, Härstad, Klas Johansson, Barkäng, kyrkvärden Gustav Johansson, Ralingsås, nämndeman Alfred Svensson, Vittaryd, C J Karlström, Aneby, med flera kan säkert mysa förnöjt (i himlen?) när de ser "Lommarydsgubbarna" föra traditionerna vidare. Ur "Lommaryd i våra hjärtan" av Dolly Lindén och Ann-Mary Brandt, 1981 Lommaryds gubbaaförening